

วิธีการเพาะขยายพันธุ์ปูม้าเบื้องต้น

การผลิตลูกปูม้าและการเลี้ยงปูม้า

ปัจจุบันได้มี การริเริ่มส่งเสริมการเลี้ยงปูม้า ซึ่งในธุรกิจการเลี้ยงกุ้งนั้นมีโรงเพาะฟักรองรับธุรกิจการเลี้ยงปูม้าในขนาดที่จำกัดจึงได้มีการสร้างโรงเพาะฟักของเอกชน รองรับเพาะ โรงเพาะฟักของทางราชการเพียงอย่างเดียวไม่สามารถรองรับการเพาะเลี้ยงปูม้าในขนาดที่ได้ วัตถุประสงค์ในการผลิตลูกปูม้าคือ จัดจำหน่าย แก่เกษตรกรเพื่อนำไปเลี้ยงในบ่อดินเพื่อการนำเนื้อปูส่งโรงงานแปรรูปต่อไป และเพื่อการผลิตปูนิ่ม นอกจากนี้ยังมีการนำไปทำส้มตำปูม้า ปูดอง ปูม้าปรุงรส (ของว่าง) อีกด้วย

วิธีการผลิตลูกปูม้า

การผลิตลูกปูม้า สิ่งที่สำคัญประการแรกคือ การเตรียมโรงเพาะฟัก โดยหลักแล้วจะต้องมีบ่อพักน้ำ บ่อฆ่าเชื้อ บ่อเก็บน้ำ ถังพักไข่และบ่ออนุบาล โดยเฉพาะบ่อพักน้ำจะต้องมีขนาดเพียงพอและต้องมีน้ำที่มีความบริสุทธิ์ สะอาด และปราศจากเชื้อโรค เพียงพอต่อการนำไปใช้ในโรงเพาะฟัก

ถังพักไข่

อาจใช้ถังกลมขนาด 200 ลิตร หรือถังสี่เหลี่ยม เพราะมีพื้นที่ผิวมาก แต่ถ้าเป็นบ่อเพาะฟักปูม้าที่มีการลงพระยะยาวควรใช้บ่อซีเมนต์จะมีความ คุ้มทุนมากกว่า อาจใช้บ่อเหลี่ยมหรือบ่อกลมขนาด 2 ? 7 ตัน ก็สามารถลดค่าใช้จ่ายได้ แต่ถ้าใช้ไฟเบอร์ก็จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

บ่อพักน้ำแล้ว บ่อเก็บน้ำ

ก็มีความจำเป็นต้องมีการฆ่าเชื้อในน้ำด้วยคลอรีนก่อนที่จะนำมาใช้ในโรงเพาะ ฟัก เพราะน้ำแต่ละแหล่งมีคุณภาพไม่เท่ากัน บางที่น้ำอาจไม่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้

การเตรียมฟ่อ ? แม่พันธุ์

ปัจจุบันประสบปัญหาอยู่บ้าง เนื่องจากมีกฎหมายห้ามจับปูม้าในเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ฟาร์มเอกชนไม่สามารถจับฟ่อ ? แม่พันธุ์จากธรรมชาติได้ ดังนั้น จึงมีการศึกษาการเลี้ยงฟ่อ ? แม่พันธุ์ในบ่อดินพบว่า แม่พันธุ์ปูม้าที่เลี้ยงไว้ 6 ? 8 เดือน จะสามารถให้ไข่ได้ประมาณ 500,000 ฟอง แล้วจึงนำไปเพาะฟัก คุณภาพของไข่ที่ได้มีคุณภาพใกล้เคียงกับปูม้าที่จับจากธรรมชาติ ดังนั้น ถ้ามีการเลี้ยงฟ่อ ? แม่พันธุ์ปูม้าในบ่อดินได้ ก็สามารถเพาะลูกปูม้าได้ตลอดทั้งปี

ลูกปูม้าที่เกษตรกรผลิตเพื่อจำหน่ายที่เข้าไปอยู่ในโรงเพาะฟักจะมี 2 ระยะ คือ ระยะ megalopa (อายุ 9 ? 10 วัน)

ระยะนี้เกษตรกรบางรายจะเตรียมบ่อดินและสามารถนำไปปล่อยในบ่อดินได้เลย อีกระยะหนึ่งคือ ระยะลูกปู (crab) อายุ 15 วันขึ้นไป (ตั้งแต่ระยะ first crab

ไปจนถึงระยะ young crab) ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าเกษตรกรต้องการระยะไหน ต้องผลิตให้ทันและตรงกับความต้องการของเกษตรกร

ขั้นตอนการอนุบาลลูกปูม้า

อันดับแรกที่ต้องคำนึงถึงคือ การเตรียมอาหาร อาหารที่ใช้คือ แพลงก์ตอนพืชและแพลงก์ตอนสัตว์ แพลงก์ตอนพืชที่ใช้ในปัจจุบันมี 2 ชนิดคือ คลอเรลลาและคีโตเซอรอส ซึ่งคีโตเซอรอสจะให้ลูกปูกิน ส่วนคลอเรลลาจะสำหรับการเพาะเลี้ยง แพลงก์ตอนสัตว์ เช่น โรติเฟอร์ไรน้ำกร่อย ไรแดง และอาร์ทีเมีย เพื่อใช้ในระหว่างขั้นตอนการอนุบาล ถ้าเป็นฟาร์มที่มีความพร้อม ควรเตรียมแพลงก์ตอนพวกนี้ไว้ก่อน เพราะยังไม่มียาอาหารสำเร็จรูปสำหรับลูกปู

ขั้นตอนการเพาะพันธุ์ปูม้า

เริ่มจากการนำปูม้าไข่แก่อกกระดองสีเขียวอมดำจากทะเลหรือจากบ่อเลี้ยงมาพัก ในถังขนาด 200 ? 500 ลิตร แม่ปูม้าจะให้ไข่เฉลี่ย 713,000 ฟอง และวางไข่ได้สูงสุดถึงกว่า 2 ล้านฟอง ปริมาณไข่ขึ้นอยู่กับขนาดแม่ปูและความสมบูรณ์ของปู เมื่อปูม้าวางไข่หมดแล้วแยกแม่ปูม้าไปเลี้ยงต่อบ่อดิน ปูม้าจะสร้างไข่ชุดใหม่ในเวลา 2 ? 3 สัปดาห์ หลังจากไข่ปูม้าเข้าสู่ระยะโซเอีย(zoea) จะย้ายลูกปูระยะ zoea ไปอนุบาลต่อบ่อซีเมนต์ ขนาด 2 ? 7 ตัน ในอัตราความหนาแน่น 40,000 ? 70,000 ตัว/ตัน โดยใช้โรติเฟอร์ คีโตเซอรอส และคลอเรลลา เป็นอาหารจนลูกปูเข้าสู่ระยะ zoea วันที่ 8 จะเริ่มให้อาหารที่เมียหรือไรน้ำกร่อยเพิ่มเติม ลูกปูจะอยู่ในระยะ zoea 9 ? 12 วัน จึงเปลี่ยนรูปร่างโดยการลอกคราบ เข้าสู่ระยะเมกาโลปา (megalopa) ซึ่งเริ่มมีก้ามสำหรับจับอาหาร และมีอัตราการกินกันเองสูง จึงต้องมีการย้ายลูกปูเพื่อลดอัตราความหนาแน่น โดยย้ายลงอนุบาลในอัตรา 10,000 ? 15,000 ตัว/ตัน ระยะนี้จะให้อาหารที่เมีย ไรน้ำกร่อย ไรแดง ปลาบด คีโตเซอรอส เป็นอาหาร ลูกปูจะอยู่ในระยะนี้ประมาณ 5 ? 7 วัน จะลอกคราบเปลี่ยนรูปร่างสู่ระยะ first crab ซึ่งจะมีรูปร่างเหมือนปูม้า ระยะนี้ลูกปูจะลงเกาะพื้นเก็บกินอาหารตามพื้นจึงให้อาหารพวกไรแดงและเนื้อมด ลูกปูในระยะนี้มีการกินกันเองสูง จึงใส่วัสดุหลบซ่อนสำหรับลูกปู โดยใช้ตอข่อยพรางแสง(ซาแลน) ตัดเป็นชิ้นยาวๆ คล้ายสาหร่ายเทียมวางบริเวณกลางบ่อจนถึงพื้นให้ลูกปูใช้เกาะหลบซ่อน อนุบาลลูกปูในระยะ first crab ต่อไป 10 ? 15 วัน จะได้ลูกปูขนาด 0.8 ? 1.2 เซนติเมตร ซึ่งสามารถนำไปเลี้ยงได้ดี

ปัญหาสำหรับการอนุบาลลูกปูในโรงเพาะฟักคือ

การกินกันเองลูกปูในระยะ megalopa และระยะ first crab ดังนั้นการนำลูกปูระยะ megalopa ซึ่งเป็นระยะที่เริ่มกินปลาบดได้ลงเลี้ยงในบ่อดิน โดยลดอัตราความหนาแน่นเหลือ 100 ? 200 ตัว/ตารางเมตร จะช่วยให้อัตราการรอดตายของลูกปูม้าสูงขึ้น ซึ่งการอนุบาลปูม้าในบ่อดินทำได้โดย เตรียมบ่อดินขนาด 400 ตารางเมตร ปูพื้นบ่อด้วยอวนตาละเอียดสำหรับจับปู เตรียมน้ำในบ่อให้มีความสมบูรณ์ของแพลงก์ตอน ระดับน้ำสูง 1 ? 1.2 เมตร ปล่อยลูกปูระยะ megalopa ในอัตรา 40,000 ? 80,000 ตัว/บ่อ เลี้ยงปูโดยใช้ปลาสดละเอียดให้อาหารวันละ 3 ครั้ง อนุบาลปูม้าเป็นระยะเวลา 15 ? 20 วัน จะได้ลูกปูม้าขนาดความกว้าง 1.2 ? 1.5 เซนติเมตร มีอัตราการรอดตาย 40 ? 60 % ลูกปูจากบ่อดินมีความแข็งแรงสูงสามารถนำไปเลี้ยงในบ่อดินได้ดี

วิธีการเพาะขยายพันธุ์ปฐมาเบื้องต้น

เขียนโดย สุรารักษ์

วันพุธที่ 05 ตุลาคม 2011 เวลา 14:40 น. - แก้ไขล่าสุด วันพฤหัสบดีที่ 16 กุมภาพันธ์ 2012 เวลา 14:40 น.

การอนุบาลลูกปฐมาในบ่อดิน เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการอนุบาลลูกปูเชิงธุรกิจ เพราะการอนุบาลทั้งในโรงเพาะฟักและบ่อดินสามารถทำได้ควบคู่กันไป ซึ่งผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์ปฐมาต้องมีความพร้อมในด้านบ่อดินและโรงเพาะฟัก จะทำให้สามารถผลิตลูกพันธุ์ปฐมาได้ขนาดตามความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงปฐมา ตลอดเวลา

ที่มา <http://blog.taradkaset.com>